تحلیل نگاشتی ِجزئیت حرکت قمر با بالد کره زمین

(00:11)

دیروز به اینجا رسیدیم؛ اگر بخواهیم روی یک حرکت شخصی -که همه باحثین در جزئیت و عدم نوعیت آن اتفاق نظر دارند- تحلیل نگاشتی با بالد کره زمین انجام بدهیم؛ یعنی قوسی که قمر به دور زمین میگردد، که در یک ماه یک شخص حرکت دایره است، را بیاییم نگاشت کنیم؛ شب و روز بالد را برچسب کنیم و روی این قوس بزنیم؛ مثلاً بگوییم از این لحظه که قمر در این نقطه قوس است، شب قم آغاز میشود. تا دوازده ساعت بعدش که قمر جلو میرود، برچسب شب قم را بزنیم. خب طبیعتاً اگر بخواهید شب نجف اشرف را بگویید، باید عقب تر بروید و بگویید وقتی در نجف شب آغاز شد، قمر در مدار خودش کمی جلو رفته است. این برچسب زنیها ذهن را آماده میکند تا بعداً وقتی تصور موضوعی روشنی دارد، ادله اثباتیه را طور دیگری تحلیل کند.

دیروز بحث به اینجا رسید؛ ما روی این قوس یک لحظه را در نظر بگیریم؛ از لحظه مقارنه، میتوانیم برچسب بزنیم. از لحظه اهلال هلال برچسب بزنیم تا بعدش. خلاصه، یک لحظهای را در نظر میگیریم؛ به یک مناسبتی، به یک واقعهای، طلوع و غروبی و حادثهای را در نظر میگیریم و برچسبی میزنیم که در این فاصله از قوسی که قمر در دور خودش میرود، شب فلان جا است. فلان واقعه انجام شده و امثال اینها.

سؤال اصلی ما این بود: اگر بخواهیم بگوییم اهلال هلال که شد، چطور شب اول ماه مبارک را برچسب بزنیم؟ دیدی اگر روی بلال بزنیم، توضیحاتش داده شد. آیا عند الله تعالی، برای لیلة القدر، برای وقایع تکوینیه، این قمر که میرود، میتوانیم یک برچسب بزنیم و بگوییم از اینجا تا اینجا لیلة القدر است؟ روایات را همه ارسال کرده بودند که خداوند متعال لیلة القدر را از روز اول عالم خلقت قرار داده است. هر سال این برنامه را گذاشته است. خب آیا میتوانیم ای نه؟ سؤال ما این بود که اگر برچسب میزنیم، ضابطه اش چیست؟

شاگرد: در این تحلیل تخصصا بحث صیام و اینها را خارج میکنید؟

استاد: بله، فعلاً میخواهیم مبادی موضوعی ثبوتی بحث را روشن کنیم؛ موضوع شهر مبارک، موضوع صیام و امثال آن روشن شود تا بعداً به احکامش برسیم. خب آیا راهی داریم یا نه؟ من عرض کردم میخواهم احتمالی را خدمتتان بگویم تا ببینیم میتوانیم برچسبی بزنیم که با ادله اثباتیه شرعیه موافق باشد و مهمتر اینکه بعد از اینکه بحث پایان یافت، وقتی به ارتکازات شرعیه خودمان برگشتیم، ببینیم خیلی به آنها دست نزده ایم. از آن ارتکازات فاصله نگرفته ایم. هم ادله اثباتیه دال بود و هم اینکه با ارتکاز شخصیه موافق بود. در نوعیت میگوییم چون کره شب و روز دارد، چراهای ندارم بگوییم نوعی است. یعنی چراهای ندارم از ارتکاز قبلی خودمان دست بردارم. آیا میشود یک راهی برویم که برچسب را به آن بزنیم و وقتی برگشتیم ببینیم با همان ارتکازات اولیه که باحثین با آن موافق بودند، موافق است و ناچار نشدیم که به آنها دست بزنیم.

خب این احتمال چیست؟ من می‌خواهم بین فرمایش مرحوم سید و مختار ایشان در مسأله قبل از زوال با ضمیمه‌های دیگر تلفیقی کنم. ولی باید مقدمه اش را عرض کنم. اگر این مقدمات درست باشد، ببینیم به آن حرف می‌رسیم یا نه؟ یعنی آیا می‌توانیم یک برچسب روشنی بزنیم که با ارتکازات و ادله موافق باشد یا نه؟

بازبینی #1
ایجاد شده 27 ژانویه 2026 14:27:07 توسط ... .
به روزرسانی شده 27 ژانویه 2026 15:12:10 توسط ... .